

به نام خدا

تاریخ: ۹۷/۱۱/۲۹

تنظیم کنندگان: اعظم شریفی، زینب آرزومند

جلسه اول / دکتر کوفتی

درس: دارودرمان

تامین جزوات دانشگاهی: iranpuyesh.ir

مقدمه

درس دارودرمانی یا درمانشناسی توسط گروه کلینیکال فارماسی ارائه می‌شود. علاوه بر درس‌های علوم پایه دروس فارماکولوژی، فارماکوکنتیک و فارماکودینامیک به یادگیری و فهم بهتر این درس کمک می‌کنند

رشته‌ی داروسازی بالینی در ایران رشته‌ای نوپا محسوب می‌شود. اولین بار دو استاد این درس، آقایان دکتر غلامی و دکتر مجتهدزاده از آمریکا در این درس فارغ‌التحصیل شدند و این رشته را در ایران پایه‌گذاری کردند و بعد از مدتی دستیار تخصصی یا رزیدنت استخدام کردند

رشته داروسازی بالینی (فارماکوترابی) برای اولین بار در ایران در سال ۱۳۷۰ پا به عرصه وجود نهاد و اولین گروه دستیار تخصصی آن در سال ۱۳۷۴ در دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی تهران پذیرش شدند. پس از آن دانشکده‌های داروسازی دانشگاه‌هایی چون شهید بهشتی و مازندران نیز پذیرش دستیار را آغاز نمودند و در ادامه دانشگاه‌های علوم پزشکی شیراز و اصفهان نیز به آنها پیوستند. اکنون بیش از ۲۰۰ فارغ‌التحصیل و دستیار مشغول به تحصیل در این رشته در سراسر ایران مشغول به فعالیت هستند که در کنار اساتید و بزرگان و با هدف تعالی مراقبت‌های دارودرمانی در بیماران سرپایی و بستری، بر اعتلای خدمت رسانی به بیماران اهتمام می‌ورزند. اکنون داروسازی بالینی دارای پشتوانه‌های علمی و عملی قوی در دانشکده‌های داروسازی تهران، بهشتی، مازندران، علوم دارویی، شیراز، اصفهان، اهواز، مشهد، تبریز، کرمان، کرمانشاه، زابل و یزد دارد و امید است به زودی دانشکده‌های داروسازی دیگر به این لیست اضافه شوند. امید آن می‌رود که گسترش و ارتقای علمی داروسازی بالینی در درجه اول گامی بزرگ در جهت اعتلای جایگاه داروساز و در درجه دوم، ارتقای خدمات دارودرمانی در سراسر کشور باشد.

به این رشته کلینیکال فارماسی یا فارماکوترابی گفته می‌شود که با اصطلاحات این رشته در زبان تخصصی بیشتر آشنا می‌شویم

یک دارو ساز در موارد زیر می تواند فعالیت کند: ۱- Community pharmacy - ۲ Hospital pharmacy
۳- Industrial pharmacy - ۴ Primary care pharmacy - ۵ Academic pharmacy - ۶
۷- Veterinary pharmacy - ۸ Military pharmacy - ۹ Regulatory Affairs - ۱۰ Care homes
۱۱ Prisons - portfolio careers

انواع درمان ها: surgical thrapy (که فرد تحت درمان با جراحی قرار می گیرد) / Radiation therapy /
physical therapy / behavior therapy / pharmacotherapy که مد نظر ما در حال حاضر فارماکوتراپی
است که به معنی درمان بیماری ها با دارو است.

در بررسی هر بیماری به صورت زیر (در این درس) عمل می کنیم:

۱- بررسی incidence/prevalence بیماری

۲- بررسی pathophysiology

۳- شناسی علل شایع که باعث بروز بیماری می شوند

۴- لیست کردن علائم شایع بیماری

۵- بررسی ریسک فاکتورها و عوارضی که بدنبال بیماری برای فرد بوجود می آید

۶- اگر بیماری طبقه بندی خاصی دارد باید بتوانیم آن را طبقه بندی کنیم

۷- یادگیری کلیاتی در مورد تشخیص بیماری

۸- یادگیری داروهای در دسترس برای درمان بیماری

۹- در نهایت باید بتوان برای درمان اولویت بندی کرد

Incidence: درمورد شیوع بیماری هاستریا؛ به این صورت که برای هر بیماری در طی مدت مشخص (مثلا یک ماه یا یک سال) چه تعداد به این بیماری مبتلا می شوند که معمولا بر اساس جمعیت گفته می شود؛ مثلا در یک سال چند فرد مبتلا به افسردگی تشخیص داده می شود

Prevalence: نشان دهنده ی تعداد افرادی است که در حال حاضر به بیماری خاصی مبتلا هستند؛ مثلا گفته می شود که حدود ۱,۱ درصد از افراد مبتلا به MS هستند این جمعیت prevalence آن بیماری را نشان می دهد

Pathophysiology: بررسی اینکه چه پروسه ی غیر عادی در بدن رخ می دهد که باعث بروز این بیماری خاص می شود؛ مثلا آیا ماده ای در مغز کم می شود که این علائم را از خود نشان می دهند یا عروق دچار مشکل می شوند و یا غیره

Sing and symptoms: symptoms علائمی است که بیمار به عنوان شرح حال به پزشک ارائه می‌دهد و خیلی تخصصی نیست و توسط خود بیمار تجربه می‌شود ولی sing علائم تخصصی است که پزشک با معاینه تشخیص می‌دهد. گاهی یک علامت میتواند همزمان هم sing باشد و هم symptom.

همه‌ی این علائم و نشانه‌ها را جمع‌آوری کرده و به diagnosis (تشخیص) می‌رسند

Prognosis: در فارسی به پیش‌آگهی ترجمه شده؛ یعنی در کل سیر این بیماری چقدر خوب یا چقدر بد خواهد بود. اگر سیر خوب بود good prognosis و اگر بد بود pure prognosis گفته می‌شود

Risk factor: به عنوان مثال فردی بیماری دارد و در کنار آن عوامل دیگری مثل بیماری دیگر یا عوامل ژنتیکی هم دارد و این عوامل همراه باعث وخامت اوضاع فرد نسبت به بقیه می‌شود؛ به این‌ها risk factor می‌گویند

Efficacy: به این معنی که داروی ما روی بیماری خاصی اثر بخش است یا نه؟

Potency: مثلا در دو داروی مثل هم ممکن است یکی از آنها با قدرت بیشتری عمل کند که گفته می‌شود potency دارو بالاتر است

رفرنس‌ها:

۱- درسنامه‌ی جامع درمان شناسی (اصلی)

۲- Applied therapeutics

۳- فارماکوتراپی Dipiro